

DISCURS

pronunciat pel

Mestre

LLUÍS MILLET I PAGÈS

a la vila del Masnou el dia 30
de juny del 1918, en donar el
seu nom al carrer on va néixer.

R2029

«Amics i germans:

Això d'ésser homenatjat és una cosa ben estranya per un home. Perquè un home sempre es troba petit en el món; petit davant la natura, tan forta, tan viva, tan esplendent de meravelles, que un s'hi troba embadalit en tot moment que l'esperit no dormi; petit davant l'obra comuna de tots els homes, que és un engranall de magnificències, que els esperits uns als altres han encomanat i ha fet créixer cada escollit amb noves clarianes lluminoses; petit pel sentiment de l'infinit que tenim arrelat al fons de l'ànima, que fa que mai no puguem atènyer el fruit de nostres esperances. Petit es troba el creient per la fe en un Déu, principi i fi de tota cosa, que no comença ni acaba, que és la substància del poder, de la saviesa i de la bellesa; que és la mateixa llum i l'aliment de tota existència possible; que és la mateixa alegria, perquè és l'amor, que és igual que dir veritat i vida. Petit es troba, i més que petit, miserable, el cristià, el creient en l'august misteri de la divinitat humanitzada, en aquest resum sublim de l'amor, únic camí del nostre ennoblement i perfecció. Si petit, doncs, es troba tot home per gran que sia, davant aquest conjunt de meravelles, ¿com m'haig de trobar jo que no sóc

més que un pobre escolà del temple de l'art bell de la música?

Però vosaltres ho haveu volgut, i per més que jo us deia que no ho volia, us he cregut i m'he deixat portar aquí al carrer de casa perquè m'afalaguéssiu amb la moixaina temptadora de la lloança. I creieu que ho és de temptadora la lloança! És cosa que llisca tan quietament, que el més despert no se n'adona. És cosa tan fina i tan plaenta, que el que se'n creu més lliure, sobtadament es troba que li ha malmès tota aquella sinceritat virginal de la humanitat verdadera. Però jo crec que aquí al carrer de casa tots ens podem enganyar innocentment. Vosaltres creient i dient-me que sóc un gran home i jo complaure-m'hi com si veritablement fos un gran personatge.

En aquest moment, a mi em sembla que m'he tornat petit, o que encara en sóc, d'infant, i que tots som infants encara, jo i vosaltres; i que juguem a reis i a papes; sí; tots sou nois del carrer de casa avui, i jugant, m'ha tocat a mi fer de rei, i n'estic content com si veritat fos i vosaltres, bons companys, m'acateu i em feu reverència. Ai!, que només falta la mare que s'ho miri des d'allà el portal, consirosa per la carta esperada del pare navegant per les Amèriques! I no us penseu, ja érem bona colla de quitxalla en aquell temps de ma infantesa! I com corríem per aquest carrer tan llarg i assolellat! I quines batusses i engrescaments cap al tard sortint d'estudi! Llavors beviem sense adonarnos-en l'alè del nostre pervindre. Sota aquest cel tan blau, dintre les blanques parets d'aquestes casetes, tan

blanques com les ànimes quietes que hi vivien; sota els tarongers de nostres eixides, amb l'olor del marduix i de la menta dels humils terraplens; amb les volades, en les migdiades, cap a la sorra, on la sirena de la mar ens cridava lluminosa per a emmorenir-nos la pell sota aquest sol ardent que ens creava imatges fosforescents, en nostres cervellets lleugers; respirant aquell alè, es forjà el nostre tremp per quan fóssim homes. Néts de pescadors; fills de marins intrèpits que solcaven la blavor immensa fins als nous mons, sota les ales d'aquelles mares, tan netes i tan pures com la cançó de la «mare de Déu quan era xiqueta» que acompanyava, des del bressol, l'ardència del sol d'estiu en les migdiades estiuenques; en aquest ambient, s'emmotllà el nostre esperit i es trempà nostra natura. I encara que després tots ens hagem escampat, qui per cí, qui per lla, la inclinació primera ha ressorgit, i la sembra ha fet brotada dintre la varietat de temperaments i preferències.

Així és, amics i germans, que si jo, vida enllà, he fet alguna cosa de bona mena que per circumstàncies especials ha estat vistosa per a molta gent de Catalunya, si en ma vida he aixecat un llumet que ha resplendit amb un poc de virtut, és que portava a dins aquesta gràcia que Déu ha donat a la nostra vila, a sa natura i a la simplicitat de sos veïns. És que ha fet florida el germen bell i honest de nostra infantesa. Si la cançó catalana ha estat la meva enamorada i no m'he dat vergonya de fer-li acatament, ha estat perquè aquesta cançó no era altra que la cançó d'aquest cel, d'aquesta mar; la cançó d'aquest carrer en la meva primerenca edat,

la cançó de bressol de les cambres humils d'aquestes cases; la cançó de la mare, que és la cançó que no mor mai dins les nostres ànimes.

I així es comprèn que vosaltres, masnouïns, demostreu avui tanta bondat envers ma persona, i per això jo en sento goig tan íntim. Perquè creient festejar-me a mi, posant el meu humil nom al carrer de casa, no feu més que honorar el sa esperit que ha emmotllat la nostra manera d'ésser, no feu altra cosa que glorificar la santa simplicitat i honradesa de nostres avis; vostres reverències no signifiquen altra cosa que l'amor que serveu a aquest trosset de terra lluminosa i serena que ha deixondit els nostres sentits i ànimes al goig del viure. Jo solament he estat el motiu, l'ocasió d'aquest esclat, que és cosa noble perquè porta el reconeixement i l'amor a allò que és l'essència de l'ànima masnouïna. Aquesta modalitat de l'ànima masnouïna, no és més que un caire, un miratge de la gran ànima catalana, una resplendor parcial de la gran foguerada de l'esperit català, i per això la meva cançó apresa inconscientment en aquest carrer, en aquesta vila estimada, ha trobat ressò en tot Catalunya; per això l'obra iniciada no sols per mi, sinó per uns quants joves portant dins l'esperit la flor de tot entusiasme per l'art i per la pàtria, ha estat ajudada i completada per grans artistes i nobles patricis. Per això avui, al costat vostre, en aquesta festa, s'hi troba la representació de l'art i dels que treballen pels drets de la terra nostra.

A tots, grans mercès, masnouïns estimats; a vós, magnífic Ajuntament que els representeu a tots en

conjunt; a vosaltres, representants de totes les entitats que agrupeu en nuclis les diferents classes socials d'aquesta vila; a vós, digne representant de l'església, que sou el pastor d'aquesta cleda d'ànimes bones; a vós, digne diputat que en porteu la representació en l'alta jerarquia de l'Estat; a vós, comte de Lavern, que tant haveu fet i feu per a la nostra vila. Mercès també a l'*Orfeó Mataroní*, que amb son digne mestre s'ha dignat assistir en aquest acte con simbolitzant l'estol dels orfeons de Catalunya. A vosaltres tots que no essent del Masnou, haveu vingut avui en la placidesa d'aquesta dolça terra, atrets no pel nom d'un home insignificant, sinó per allò que Déu ha volgut que, en certa manera, representés en aquest temps de la renaixença pàtria. ¿No veiem en un drap teixit de colors atraients com una representació d'un ideal sublim? ¡Que Déu us pagui a tots la gran honor que em feu, i que aquest serveixi no per envanir-me, sinó per ésser jo un dia veritablement digne de tanta cortesia i bona voluntat, ben digne fill del sublim encantament de la natura que envolta aquestes cases tan netes i assolellades, tan íntimament estimades pels qui havem nascut en elles havent-hi florit a la vida! I que tot sia en honra i glòria del nostre estimat Masnou.»

Depósito Legal B. 26.882 - 1967.
Talleres gráficos Sociedad General de Publicaciones, S. A.
Conde Borrell, 243-249. - Barcelona.